

Krisstöd till nyhetsmedier

...

En undersökning av effekterna av de åtgärder som vidtogs med anledning av pandemin 2020

Dnr 21/02812

Innehåll

1	Inledning.....	4
1.1	Uppdrag att följa upp effekterna av krisstöd.....	4
1.1.1	Metod	4
1.2	Stöd till nyhetsmedier	4
1.3	Fem olika krisåtgärder under 2020	6
2.	Krisåtgärdernas effekt	8
2.1	Antal som tagit del av de olika åtgärderna.....	8
2.2	Krisåtgärderna hade en positiv effekt på journalistiken under pandemin.....	9
2.3	MPRT:s handläggning av åtgärderna.....	11
2.4	Det redaktionella arbetet efter pandemin.....	11
3.	Myndighetens slutsatser av krisåtgärdernas effekt.....	13

1 Inledning

Året som gått har präglats av coronapandemin som påverkat hela världen på olika sätt. När pandemin bröt ut i mars 2020 ledde det till en samhällsekonomisk tvärbromsning vilket påverkade annonsmarknaden negativt. För nyhetsmedier uppstod en paradox, allt fler sökte och tog del av nyheter, samtidigt som annonsintäkterna sjönk dramatiskt. I en kris är det viktigt att nyheter når ut till alla medborgare. För att säkerställa nyhetsmediers möjlighet att fortsätta sin verksamhet under pandemin beslutade regeringen att betala ut krisstöd och att vidta andra åtgärder för att säkra deras fortsatta verksamhet. Myndigheten för press, radio och tv (MPRT) arbetade därför därefter med att säkerställa att medlen fördelades ut snabbt och rättssäkert. Den snabba handläggningen har haft stor betydelse för de nyhetsmedier som påverkats av krisen.

1.1 Uppdrag att följa upp effekterna av krisstöd

Myndigheten för press, radio och tv har under 2020 haft i uppdrag att dela ut flera olika typer av stöd men även att hantera andra åtgärder som syftat till att stötta nyhetsmedier under pandemin. MPRT har fått i uppdrag av regeringen att redovisa resultaten av stödets fördelning och effekterna för de nyhetsmedier som omfattats av de vidtagna åtgärderna. Redovisningen, som presenteras i denna rapport, ska lämnas senast den 24 juni 2021.

1.1.1 *Metod*

Myndigheten för press, radio och tv har gjort en enkätundersökning riktad till de som mottagit stöd eller tagit del av andra åtgärder under 2020. Svaren i enkätundersökningen används som underlag i denna utvärdering. Enkäterna skickades ut med e-post till representanter för de bolag som tagit del av åtgärderna, dessutom har kompletterande informationsinhämtning skett per telefon. Undersökningen genomfördes mellan den 24 mars och den 22 april 2021. Totalt har 74 respondenter svarat på enkätens samtliga frågor av totalt 105 mediaföretag vilket motsvarar en svarsfrekvens på 70 procent. Svaren har kommit från alla slags aktörer som tagit del av någon av de stöd eller åtgärder som MPRT hanterat i syfte att stötta nyhetsmedier under pandemin. Både stora och små bolag, gratistidningar, webbaserade medier och dagspress har svarat.

1.2 Stöd till nyhetsmedier

Press- och mediestöd består idag av fem olika ordinarie stödformer; driftsstöd, distributionsstöd, stöd för lokal journalistik, redaktionsstöd samt innovations- och utvecklingsstöd. Under 2020 beviljade mediestödsnämnden 619,8 miljoner i driftsstöd, 51,6 miljoner i distributionsstöd, 121,4 miljoner till stöd för lokal journalistik, 500 miljoner i redaktionsstöd och 7,9 miljoner i innovations- och utvecklingsstöd. Under 2020 introducerades två nya stödformer, tillfälligt stöd för utgivning av tryckta allmänna nyhetstidningar med anledning av spridningen av sjukdomen covid-19 samt det ovan nämnda redaktionsstödet inom ramen för mediestödsförordningen (2018:2053).

Det kom in totalt 1 413 ärenden rörande press- och mediestöd till myndigheten under 2020, vilket är en kraftig ökning jämfört med föregående år (387). Det stora antalet ärenden berodde främst på de nya stödformerna, tillfälligt stöd för utgivning och redaktionsstöd. Det totala utbetalade press- och mediestödet under 2020 var cirka 1 458 miljoner kronor vilket är mer än en fördubbling jämfört med året innan. Ökningen beror främst på de åtgärder som vidtogs med anledning av pandemin.

Av de ordinarie stöden är *driftstödet* som ges till dagstidningar det största sett till storleken på det fördelade stödet. Driftsstöd är ett rättighetsstöd som kan beviljas för de tidningar som uppfyller reglerna i presstödsförordningen (1990:524) vilket bland annat innebär att de ska ha en täckningsgrad på utgivningsorten som är under 30 procent. Under senare år har allt fler dagstidningar hamnat under 30 procent hushållstäckning till följd av fallande upplagor och nya tidningar som tidigare varit utan driftsstöd har därmed fått rätt till det. Det har i sin tur medfört att kostnaden för driftstödet har ökat trots att upplagorna för tidningarna som helhet har sjunkit. Driftstödet storlek baseras på storleken på tidningens betalda upplaga och betalas ut till de sökande månadsvis i förskott. Under 2020 betalades det ut 619,8 miljoner kronor i driftsstöd till 74 dagstidningar.

Distributionsstöd lämnas till dagstidningar som samdistribueras och den så kallade likaprisprincipen tillämpas. Syftet med stödet är att främja samverkan mellan tidningar och att stimulera till så stor spridning av dagstidningar som möjligt. Stödet utgår per distribuerat exemplar och lämnas månadsvis i efterskott. De flesta av landets dagstidningar medverkar i samdistributionen och får därmed del av distributionsstödet. Under 2020 har tio distributionsföretag runt om i landet haft rätt att förmedla distributionsstöd. Totalt har 123 dagstidningar tagit emot distributionsstöd under 2020 (127). Som en följd av generell sjunkande upplagor bland dagstidningarna har distributionsstödet sjunkit under flera år. Inför 2021 infördes en höjning av stödnivån och den tidigare stödtrappa som inneburit ett lägre stöd till tidningar med stora upplagor slopades. Distributionsstödet för 2020 uppgick till 50,2 miljoner kronor (föregående år 54,1 miljoner kronor).

Stöd för lokal journalistik kan ges för insatser för journalistisk bevakning som innebär att ett nyhetsmedium startar, utökar eller upprätthåller en journalistisk bevakning i ett område som saknar eller har svag journalistisk bevakning. Stöd kan lämnas oavsett mediets innehålls- och spridningsform. Det innebär att innehållet kan bestå av t.ex. text, bild, ljud eller rörlig bild och stöd kan ges till t.ex. tidningar, webbaserade medier, radio eller tv. Stöd kan lämnas till såväl betalda medier som gratismedier. Under covid-19-pandemin utökade regeringen anslaget för mediestödet vilket gjorde att ett högre belopp kunde användas till stöd för lokal journalistik. Regeringen höjde även taket för hur mycket medel som kan beviljas per område, från en miljon kronor till två miljoner kronor. Under 2020 beviljades 192 ansökningar medel och 121,4 miljoner kronor fördelades. Stödet fördelade sig över 181 områden i 20 län.

Stöd för redaktionell verksamhet (redaktionsstöd) kan lämnas till allmänna nyhetsmedier som har ett behov av stöd för den redaktionella verksamheten. Det kan sökas för alla typer av allmänna nyhetsmedier som dagspress, gratistidningar, webbaserade medier eller nyhetsverksamhet inom radio. Under 2020 beviljade mediestödsnämnden 159 ansökningar medel och det fördelades 500 miljoner kronor. Det beviljade redaktionsstödet har anpassats så att stödet, tillsammans med övriga beviljade press- och mediestöd, inte översteg 75 procent av sökandes kostnader för utgivningen. Redaktionsstöd får enligt regelverket inte lämnas till sökande som tar emot driftsstöd enligt presstödsförordningen.

Innovations- och utvecklingsstöd får lämnas till allmänna nyhetsmedier för insatser eller förstudier som syftar till utveckling av redaktionellt innehåll i digitala kanaler, innovationer och utveckling när det gäller digital publicering och spridning av det allmänna nyhetsmediets innehåll, eller utveckling av digitala affärsmodeller. Insatserna kan pågå under högst tre år. Under 2020 har MPRT haft en ansökningsomgång där allmänna nyhetsmedier kunnat ansöka om innovations- och utvecklingsstöd. Under 2020 beviljades 38 ansökningar från 32 medier ett sammanlagt belopp om 29,5 miljoner kronor.

De stödformer som ingår i mediestödsförordningen (stöd för lokal journalistik, redaktionsstöd samt innovations- och utvecklingsstöd) lämnas i mån av tillgång på medel vilket är en skillnad från de stödformer som ingår i presstödsförordningen (driftsstöd och distributionsstöd). Det innebär att de som söker mediestöd inte i förväg kan veta om de kommer att få stöd och det gör det svårare för en sökande att i förväg bedöma hur stödet kan användas för mediets verksamhet. Under sommaren 2020 infördes ett tillfälligt stöd för att kompensera tryckta tidningar för det bortfall av annonsintäkter som uppkommit under pandemin. Stödet reglerades i *förordning om statligt stöd för utgivning av tryckta allmänna nyhetstidningar med anledning av spridningen av sjukdomen covid-19* (2020:716). Stödet kunde täcka upp till 75 procent av bortfallet från annonsintäkter under april till juni 2020. Det kunde uppgå till högst 10 miljoner kronor per tidning och det totala stödet, 150 miljoner kronor, fördelades mellan de sökande utifrån storleken på respektive tidnings distribuerade upplaga. Stödet riktade sig till tryckta allmänna nyhetstidningar med ett redaktionellt innehåll om minst 40 procent av hela innehållet och med ett exklusivt, egenproducerat redaktionellt innehåll bestående av nyhetsbevakning och granskning om minst 20 procent av tidningens hela innehåll. Mediestödsnämnden fördelade 150 miljoner kronor till 217 tryckta nyhetstidningar.

1.3 Fem olika krisåtgärder under 2020

Under 2020 beslutade regeringen om fem olika typer av krisstöd, åtgärder och lättnader i regler till nyhetsmedier. Dessa har hanterats av MPRT inom ramen för den ordinarie verksamheten. Krisstöden (högre lokalt stöd, stöd för annonsbortfall och redaktionsstöd) uppgick till sammanlagt cirka 700 miljoner och delades ut till 98 olika mediebolag. Merparten av stöden gick till traditionella dagstidningar, men även andra nyhetsmedier, till exempel gratistidningar och webbaserade medier fick ta del av stödet. Andra åtgärder var att betala ut förskott på driftsstöd samt ett minskat krav på eget material under en period om sex månader.

Nedan följer en kortfattad beskrivning av de åtgärder som riksdag och regering har beslutat om och som MPRT har hanterat under pandemin och vilken typ av medier som berörs av dem:

Åtgärd 1, Extra lokalt stöd:

50 miljoner kronor ytterligare tillfördes stöd för lokal journalistik och stödtaket höjdes från 1 miljon kronor till 2 miljoner kronor per område. Stödet kunde sökas av tidningar, webbaserade medier, radio eller tv för insatser i områden med svag journalistisk bevakning.

Åtgärd 2, Förskott av driftsstöd:

Utbetalning av driftsstöd i förskott. Regeringen införde en möjlighet för myndigheten att betala ut årets driftsstöd i förskott. 260 miljoner kronor betalades ut till 53 av 72 tidningar i maj 2020. Åtgärden omfattade de tidningar som uppfyller reglerna i presstödsförordningen vilket bland annat innebär en täckningsgrad på utgivningsorten som är under 30 procent.

Åtgärd 3, Ändrat krav på eget material:

Kravet på att tidningar med driftsstöd ska ha 55 procent eget material slopas under perioden april-september 2020. Åtgärden omfattade de tidningar som uppfyller reglerna i presstödsförordningen och har en täckningsgrad under 30 procent. Åtgärden möjliggjorde för tidningar som har redaktionella samarbeten att under en period arbeta mer gemensamt vid produktionen av tidningarna. Den påverkar således inte alla tidningar som tar del av driftsstödet.

Åtgärd 4, Stöd för annonsbortfall:

150 miljoner kronor i kompensation för tryckta tidningars annonsbortfall för april - juni 2020. Stödet kunde sökas av tryckta allmänna nyhetstidningar som har ett redaktionellt innehåll som utgör minst 40 procent av hela innehållet, har ett exklusivt, egenproducerat redaktionellt innehåll bestående av nyhetsbevakning och granskning som utgör minst 20 procent av tidningens hela innehåll.

Åtgärd 5, Redaktionsstöd:

500 miljoner kronor i redaktionsstöd, inklusive stöd och lättnader till olika nyhetsmedier. Genom att sänka flera av de grundläggande kraven för att få rätt till stödet möjliggjorde regeringen för fler och andra typer av medier att få del av redaktionsstödet. Det infördes bland annat en bestämmelse som möjliggjorde att en del av en radio- eller tv-kanal samt tidningar med driftsstöd kunde få redaktionsstöd. I december 2020 fördelades medlen mellan 159 ansökningar. Stödet kunde sökas av tidningar, gratistidningar, webbaserade medier, radio eller tv.

2. Krisåtgärdernas effekt

Enkäten som skickades ut till samtliga aktörer som tagit del av krisåtgärderna syftade till att utvärdera vilken effekt åtgärderna haft för de som hade möjlighet att ta del av dem. Krisåtgärderna var flera och vissa aktörer har tagit del av flera av dem. Alla som har besvarat enkäten har inte varit berättigade att söka alla stöd eller haft möjlighet att använda sig av åtgärderna. En del svar i enkäten omfattar flera olika nyhetsmedier, tex Bonnier News. Flera av deras tidningar har fått stöd och en representant har lämnat svar för alla dem. Många av de svarande har valt att förstärka sina svar med kommentarer. Ett urval av dessa används för att kunna beskriva med deras egna ord hur situationen har varit under pandemin.

Den samlade bilden av svaren i enkäten är att stöden haft effekt. Flera av de svarande har uppgett att åtgärderna, främst de direkta stöden, har räddat deras verksamhet under pandemin. Det var särskilt de stöd som delades ut snabbt och som gick att söka av många olika slags aktörer som lyftes fram som effektiva. När annonsintäkterna försvann upplevde branschen en stor otrygghet och att då få ett stöd gav en förutsägbarhet som saknades under pandemin. Den absoluta majoriteten av de svarande (84 procent) har uppgett att deras annonsintäkter minskat under pandemin. Därtill har ungefär en femtedel märkt en minskning av läsarintäkter.

Men alla har som besvarat enkäten har inte sökt alla stöd eller tagit del av åtgärderna av olika anledningar. Flera av de svarande uppger att de inte var berättigade till alla stöden. En del ansåg att vissa av stöden var för administrativt betungande att söka. Nedan följer ett citat som beskriver deras situation.

”Vi bedömde det som tveksamt om vi skulle kunna erhålla stöden och om vi ändå hade tilldelats stöd bedömde vi att beloppen hade varit så små att de inte hade gjort någon större skillnad och att det inte heller hade varit värt den ganska betydande arbetsinsatsen att ansöka om stödet.”

2.1 Antal som tagit del av de olika åtgärderna

De stora tidningskoncernerna har tagit del av åtgärder för flera av sina tidningar. Det innebär att de som besvarat enkätundersökningen kan representera flera olika tidningar. Enkäten skickades till 105 medieföretag och besvarades av 74 av dem. Det var 24 av de 74 svarande bolagen som tog emot ett av de fem stöden eller åtgärderna. Redaktionsstödet är det stöd flest av de svarande tagit del av. 17 bolag tog del av två stödinsatser, oftast en kombination av redaktionsstödet och stödet för annonsbortfall. 13 bolag tog del av tre stödområden, 8 bolag tog del av 4 stödområden och endast 8 av de 74 svarande anger att de tog del av samtliga stöd och åtgärder. Utifrån hur åtgärderna har varit utformade kan det vara olika typer av medier som har haft möjlighet att söka och ta del av respektive åtgärd.

2.2 Krisåtgärderna hade en positiv effekt på journalistiken under pandemin

De åtgärder och krisstöd som fördelats hade sammanlagt en positiv effekt på möjligheten att fortsätta bedriva nyhetsjournalistik under pandemin. 84 procent av de svarande uppgav att deras annonsintäkter minskat under pandemin, 18 procent uppgav att deras läsarintäkter ökat och 16 procent att deras läsarintäkter minskat. Några av bolagen kommenterade sina svar med att annonsintäkterna har minskat mer än upplageintäkterna har ökat och att läsaraffären har varit gynnsam men att annonsaffären i print starkt har försämrats. Utvärderingen visar att vissa stöd och åtgärder var mer effektiva än andra. Flera av de som tagit emot stöd för lokal journalistik beskriver att stödet kunnat stärka och upprätthålla den lokala journalistiken.

Cirka en tredjedel av de svarande har fått förskott på driftstödet och av dem ansåg hälften (13 av 25) att förskott av stöd var effektivt. Framför allt framhåller dessa bolag att det stärkte likviditeten. Av de 4 bolag som inte tyckte stödet var effektivt angav samtliga att de har god likviditet och därför var det inte effektivt stöd för dem. Däremot var det få bolag som använde sig av möjligheten att minska andelen eget material vilket troligen har att göra med att åtgärden bara berör tidningar som har redaktionella samarbeten. Det var till och med flera av de svarande som var kritiska till möjligheten att ändra på kraven på eget material. Se citat nedan.

”Enda sättet att behålla intresset hos läsare och på kort o lång sikt säkerställa annonsintäkterna är att ha mycket läsvärt material i tidningen. Att uppmuntra till en sämre produkt genom att sänka kraven på innehållet känns inte som rätt väg att gå för branschen”.

Stödet för annonsbortfall har varit effektivt och 31 av 74 svarande tog del av det. Endast en av de svarande ansåg att stödet inte varit effektivt. Merparten av bolagen kommenterar stödet som ekonomiskt viktigt och i några fall ett helt avgörande tillskott för överlevnad. I snitt täckte stödet 45 procent av annonsbortfallet enligt 29 svarande.

Det stöd som tagits emot av flest och också ansetts vara mest effektivt är redaktionsstödet. Majoriteten av bolagen som fått redaktionsstöd (57 av 63) anser att stödet varit effektivt. En tredjedel av dessa anger att stödet kompenserat för bortfall. Nära hälften anger att de på grund av stödet har kunnat bibehålla sina redaktionella resurser. Tio av dessa 57 säger att de kunnat genomföra eller fortsätta med redaktionella satsningar. De fyra bolag som inte tyckt att stödet varit effektivt tycker att stödet var för litet och kom för sent. Redaktionsstödet har även öppnat upp för nya sökande som tidigare inte varit berättigade till stöd. Särskilt för gratistidningarna har det haft stor betydelse att få möjlighet att söka stöd för sitt redaktionella arbete.

42 procent av de svarande som tagit emot stöd för lokal journalistik uppgav att de utökat sina egna insatser. De har anställt fler journalister och utökat bevakningen av vissa svagt bevakade områden. Men de är osäkra på om de kommer att kunna behålla journalister om de inte tillförs mer resurser.

Nedan är en tabell som sammanfattar de 74 enkätsvaren. Den visar hur många av de svarande som tagit del av respektive åtgärd och sammanfattar hur effektivt de tycker stödet var. Den innehåller även ett urval av citat som ska ge en bild av uppfattningen kring stöden.

Tabell1. Sammanfattning av de 74 enkätsvaren.

Stöd	Antal mottagare	Sammanfattning	Citat
Extra lokalt stöd	31	22 tycker att stödet kunnat stärka och upprätthålla bevakning. Framför allt inom den lokala journalistiken. 8 företag menar att stödet täckt inkomstbortfall och/eller att anställningar säkrats.	<i>"Stödet bidrar starkt till mer lokal bevakning och därigenom mer lokaljournalistik. Vissa andra stöd kan täcka andra kostnader och är därmed inte lika effektiva om målet är mer lokaljournalistik."</i>
Förskott av driftsstöd	25	Hälften av bolagen (13 av 25) anser att förskott av stöd var effektivt. Framför allt framhåller dessa bolag att det stärkte likviditeten. Av de fyra bolag som inte tyckte stödet var effektivt angav samtliga att de har god likviditet varför det inte var effektivt för dem.	<i>"Det gav en ekonomisk trygghet under en mycket oförutsägbar period." "Vi har relativt god likviditet. Sannolikt viktigare för mindre aktörer."</i>
Ändrat krav på eget material	18	6 av 18 bolag tycker stödet varit effektivt. Framför allt framhåller de att den redaktionella flexibiliteten har ökat och därmed underlättat arbetet. 7 av bolagen anser däremot att stödet inte varit effektivt. En del av dem anser att det är principiellt fel att ändra på kraven. Några framhåller att de inte haft problem att uppehålla kraven på eget material och därmed har stödet inte varit effektivt.	<i>"Den redaktionella flexibiliteten kunde ökas, med effektivare redaktionellt arbete som följd." "Vi tycker att det borde vara samma krav, vi vill ju fortsätta upprätthålla en hög nivå av unikt lokalt material."</i>
Stöd för annonsbortfall	31	Endast ett bolag ansåg att stödet inte var effektivt. Merparten av bolagen kommenterar stödet som ekonomiskt viktigt och i några fall ett helt avgörande tillskott för överlevnad. Några (6 st) av bolagen nämner också stödet som viktigt för att kunna upprätthålla och bibehålla verksamheten.	<i>"Vi har drabbats av stora nedgångar i annonsintäkter som inte kunna kompenseras av läsarintäkter. Utan stödet hade vi tvingats till större besparingar och mindre resurser till journalistik." "Annonsbortfallet har varit väldigt stort och betydande, all kompensation har varit nödvändig."</i>
Redaktionsstöd	63	57 av 63 anser att stödet varit effektivt. En tredjedel av dessa anger att stödet kompenserat för bortfall. Nära hälften anger att de kunnat bibehålla sina redaktionella resurser. 10 av dessa 57 säger att de kunnat genomföra eller att försätta med redaktionella satsningar. De fyra bolag som inte tyckt att stödet varit effektivt tycker att stöden var för litet och kom för sent.	<i>"Det var mycket väl utformat för att stötta innehållskapandet och gjorde att vi kunde fortsätta att med oförminskad styrka bedriva lokal journalistik inom alla våra verksamheter." "Täcker upp stor del av inkomstbortfallet."</i>

2.3 MPRT:s handläggning av åtgärderna

I enkäten har MPRT även ställt frågor om myndighetens handläggning av åtgärderna. De frågor som ställdes i enkäten handlade dels om informationsinsatser inför handläggningen, dels om hur de sökande anser att MPRT har hanterat handläggningen av ansökningarna. För att underlätta för de sökande höll MPRT tre webinarer där det fanns möjlighet att ställa frågor. MPRT hade även information på webbplatsen inför ansökningsprocesserna.

De flesta av de svarande uppger att de fick kännedom om stöden och åtgärderna via myndighetens webbplats. Ett flertal fick även kännedom om stöden via *Tidningsutgivarna* eller via *Gratistidningarnas förening*. Ett flertal nåddes av informationen från flera olika kanaler.

Myndighetens webinarier kände de flesta till och nästan hälften av de svarande deltog vid något av dessa. De flesta tyckte de var bra och att de hade användning av informationen. Sju sökande uppger att det var bra men att de saknat viss information och en svarande uppger att de inte hade någon nytta av att delta.

När det gäller de sökandes synpunkter på handläggningen uppger 20 av 43 svarande att det har fungerat mycket bra och smidigt. Sju svarande anser att det funnits brister i handläggningen. Som exempel nämns att anvisningar har varit svårtolkade eller att det funnits buggar i blanketter. Nio av de svarande anser att det har varit förknippat med svårigheter att sätta sig in i regelverket för ansökan och 17 anser att ledtiderna har varit långa.

2.4 Det redaktionella arbetet efter pandemin

Enkäten innehöll även en fråga om hur branschen ser på det fortsatta redaktionella arbetet efter pandemin. Flera av de svarande uppgav att de fortsätter satsa på lokal journalistik och att de ser möjligheterna till det. Nedan följer ett urval av citat som beskriver hur de svarande ser på det framtida redaktionella arbetet.

"Vi hoppas att vi får fortsatt stöd för lokal journalistik för att behålla den utökade redaktionella bevakningen. I övrigt skulle driftstödet behöva höjas för att kompensera för inflationen sedan senaste höjningen för många år sedan."

"Vi kommer att fortsätta satsa på och stärka upp vårt redaktionella arbete. Pandemin har skyndat på en del förändringar i arbetsätt men det grundläggande arbetet att bedriva lokal kvalitetsjournalistik på våra utgivningsorter kommer att fortgå som förut."

"Många bevakningsområden har blivit lidande av att så mycket resurser lagts på bevakningen av pandemin. Har finns mycket att komma ikäpp. Vi har också lärt oss att arbeta digitalt på ett annat sätt än tidigare. Delar av det kommer vi att ta med oss, som arbete delvis på distans. Vi har blivit bättre på att kommunicera med lokalredaktioner och externa enheter."

"Pandemin har medfört ökad läsning och intresset för nyhetsbevakning. Samtidigt har annonsintäkterna minskat. Det innebär att de betalade läsarna har än större betydelse för verksamheten. Vi kommer göra allt

som vi kan för att vara lyhörda till läsarnas önskemål, öka den lokala bevakningen och därmed också fortsatt ha en viktig roll i den lokala demokratin.”

3. MPRT:s slutsatser av krisåtgärdernas effekt

Coronavirusets spridning drabbade hela världen under 2020. Under pandemin har MPRT tvingats att snabbt ställa om sin verksamhet för att ha möjlighet att hantera de krisstöd regeringen beslutade om. MPRT är en liten myndighet med få anställda vilket gör den extra sårbar under en kris.

Året som gått har präglats av en mycket hög arbetsbelastning för MPRT. Samtidigt som hela samhället ställde om och det infördes distansarbete fick MPRT i uppdrag att skyndsamt fördela krisstöd till nyhetsmedier. Under den intensiva arbetsperioden har MPRT anställt flera nya medarbetare för att ha möjlighet att snabbt handlägga de stöd och åtgärder som infördes. Det innebär att flera nyanställda skulle handledas på distans av de mer seniora handläggarna. Efter beslutet om redaktionsstöd i december 2020 blev flera av handläggarna uthängda med namn och bild parat med negativa påståenden i några medier vilket naturligtvis bidrog till en försämrad arbetsmiljö och ökad stress. Det är därför glädjande att se att det omfattande arbete som myndigheten lagt ned har varit ändamålsenligt och att majoriteten av de sökande är nöjda med den service som MPRT har erbjudit.

Av den enkätundersökning som MPRT genomförde i syfte att följa upp stödmottagarnas upplevelse av åtgärderna framkom det att åtgärderna har haft effekt och att de bidrog till att mildra effekterna av pandemin. Nedan följer MPRT:s slutsatser av de vidtagna krisåtgärderna med utgångspunkt i de sökandes svar.

Förändringarna i *stödet för lokal journalistik, ytterligare medel och höjt stödbelopp*, var – enligt MPRT:s bedömning – mycket effektivt. Det har bidragit till att säkra anställningar och behålla bevakning på plats på orter runt om i landet. Dessutom uppgav några av de svarande att de gått in med ytterligare medel utöver vad de initialt haft för avsikt att göra.

Hälften av de svarande bolagen tyckte att *förskottsutbetalningen av driftsstöd* i maj var effektivt. Det gav flera av de sökande ekonomisk trygghet i en otrygg tid och även denna åtgärd har bidragit till att säkra journalistisk verksamhet. Mot denna bakgrund bedömer MPRT att åtgärden var effektiv.

Få av de svarande har utnyttjat möjligheten om *sänkta krav på eget material* och det bedömer MPRT vara positivt. Det gagnar både allmänheten och branschen att det finns en mångfald av unikt nyhetsmaterial i medierna.

Det *tillfälliga stödet som lämnades med anledning av det bortfall av annonsintäkter* som drabbade framför allt de tryckta tidningarna ansågs mycket effektivt av alla svarande utom en. Stödet bidrog till att upprätthålla och bibehålla nyhetsverksamhet under en osäker tid. I vissa fall var det helt avgörande för tidningens existens under perioden. MPRT bedömer att åtgärden var effektiv.

Redaktionsstöd lämnades i december 2020 med 500 miljoner kronor till 159 olika medier. Av de svarande ansågs stödet vara mycket effektivt. Stödet bidrog till att medierna kunde bibehålla sina redaktionella resurser eller säkra redaktionella satsningar. Många har uppgett att det har kompenserat för ett ekonomiskt bortfall. MPRT:s bedömning är att stödet har varit effektivt.

Det har varit en utmaning för MPRT att hantera krisåtgärderna på ett skyndsamt och effektivt sätt. Utmaningen har dels bestått i att agera snabbt för att medierna ska få del av åtgärderna, dels i att inte tumma på den förvaltningsmässiga aspekten. I svårigheten ingår det att väga olika intressen – rättssäkerhet och förutsägbarhet – med mediebolagens behov av att snabbt få del av åtgärderna. Bedömning nu, i efterspelet av pandemiåret 2020, är att både de särskilda åtgärderna och MPRT:s handläggning av dem har fungerat mycket väl. Åtgärderna har varit utformade på ett sådant sätt att de bidragit till att stötta medierna i den pågående krisen och att de har möjliggjort för många bolag att hantera den bättre. Slutsatsen är att regeringens krisåtgärder och MPRT:s arbete med att hantera åtgärderna har fallit väl ut och att de har gagnat nyhetsjournalistiken under en period då den varit extra viktig för hela samhället och demokratin.